

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseket a szerkesztőség és a kiadóhivatal mérsékelt áron vesz fel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Mátyás király-tér 8.
Telefon-szám: 164.

Megjelenik . hetenként négyszer.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2:50 K

Vidékire egész évre 16 korona, félévre 8 korona

Egyes szám ára 4 fillér.

T Á V I R A T O K.

Höfer jelentése.

Budapest, augusztus 20 Hivatalos jelentés.

Háboru az oroszok ellen.

A szövetségesek brestlitowski előrenyomulása folytán több orosz hadsereg jelentékeny része **rendetlenül összetorlódott a körletében.** Az ellenség, hogy a csapatoknak és a vonatoknak északra felé való elvonulását (csak kevés átkelési helyen folyhatik) lehetővé tegye előrenyomulásunkkal szemben különösen Brest-Litowsk-tól nyugatra a folyó mindkét oldalán erős ellentállást fejt ki. A körülzárt csapatok északi szárnya ennek ellenére Rokitnótól keletre további előtéri állásokat kerített hatalmába. József Ferdinánd főhercegnek a Bug északi partjáról előretörő csapatai pedig tegnap a sötétség beállta előtt Woleczynnál az elsáncolt ellenséget **rohammal elűzték.** Kövess tábornok csoportja felső Pulwa ellen nyomul előre. A szövetségeseink által elfoglalt Nowogiergiowsk bombázásában **a mi nehéz mozsaraink is sikeresen vettek részt.** Wladimir Wolynskijnél és Kelet-Galiciában a helyzet változatlan maradt.

Az olasz hadszíntér.

A tirolai határterületen a tüzérségi harcok tovább folynak. A folgariai fensíkon levő állásaink ellen a tegnap említett támadás alkalmával az olaszok **kettőszeres embert veszítettek.** A tenger melléki areconal északi szakaszán tegnap reggel a Mrzli-Vih és az ettől a hegyeségtől északra emelkedő hegyhát ellen intézett ellenséges támadást az olaszok nagy veszteségei közt ismét visszaverték. Ugyiszintén kudarcot vallott az olaszoknak tegnap esti és ma reggeli azon kísérlete, hogy a tolemini vonalait áttörjék. A görzi grófságban az ellenség helyenkint élénk tüzérségi tüzelést folytatott. A mi tüzérségünk sikerrel válaszolt. Sagraónál egy ponton hidat összerombolt és az ellenségnek Pieristől keletre levő csapattömegeit bombázta. (Höfer.)

A német nagy főhadiszállás jelentése.

Berlin, augusztus 20. A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadserege: Kownótól keletre csapataink sikeres harcok után üldözik az ellenséget. A Davina környékén az augusztus-grodnói úton az oroszok a gudele (Mariampoltól keletre) Lozdziye-Studzicznica vonalig hátráltak és ott újabb ellentámadást fejtettek ki. Tykocintól nyugatra folyik még a harc. Gallvics tábornok hadserege előnyomulását folytatta sikeresen és **10 tisztet és 2650 főnyi legénységet és 12 géppuskát zsákmányolt.** Nowogiergiowsk várát az ellenség lengyelországi utolsó támaszpontját szívós ellentállás után elfoglaltuk. Az egész megszállt örséget **hat tábornokot és több**

mint nyolcvanötezer főnyi legénységet ejtettünk. A zsákmányolt ágyuk száma 705-ön felülre emelkedett. A zsákmányolt egyéb hadianyag mennyisége meg nem tekinthető át. Lipót bajor herceg tábornagy hadserege: A hadsereget tovább nyomul előre. Mackensen tábornagy hadserege a balszárnyn az ellenséget a Koterka és a Pulwa szakasz (Viskolitowsk-tól délnyugatra) mögé vetette vissza. A Bugtól délre Breszt-Litowskkal szemben tért nyertünk. Wlodawától keletre csapataink erős üldözésben elérték a Piszca környékét.

Legfőbb hadvezetőség.

(Minist. sajtóoszt.)

Legujabb.

Erdélyi h. polgármester nyugdíjban.

Lapzártakor értesültünk, hogy Erdélyi Gyula helyettes polgármester beadta nyugdíjazás iránti kérvényét. A helyettes polgármester október hó elsejére kéri a nyugdíjazását.

A német birodalmi gyűlés.

Berlin, augusztus 20. A birodalmi gyűlésen Lielknecht szocialista képviselő azt a kérdést intézte a külügyi kormányhoz, hogy a többi hadviselő felek béke iránti készsége esetén hajlandó volna-e a kormány mindennemű annexióról való lemondása mellett a békétárgyalást megkezdeni? Jagov külügyi államtitkár a birodalmi gyűlés képviselőinek **viharos helyeslése közben a válaszadást megtagadta.** (Táviróda.)

A megvert oroszok.

Varsóban, mint most utólag köztudomásúvá lett, a város kiürítése előtt a cár elnöke alatt tanácskozás volt, amelyen a tábornokok és Nikolajevics nagyherceg között viharos jelenetek játszódtak le. A tábornokok Varsó kiürítését kívánták, Nikolajevics nagyherceg viszont határozatlanul ellenezte a kiürítést, sőt azt kívánta, hogy előre törjenek és Oroszország ellenségét tartóztassák fel. Pétervárról jelentik, hogy a Varsó kiürítéseért bünbakul perbe fogott hivatalnokokat elítélték, állítólag négyet már fel is akasztottak és számos hivatalnokot börtönre vetettek.

London augusztus 20. A Daly Expressz jelenti, hogy **Breszt-Litowskban a keleti fronton az ágyúkat leszerelték, a hadikészleteket elszállították és a vár kiürítése befejezettnek tekinthető.**

Olasz hadüzenet Törökországnak.

Róma, augusztus 20. A Törökországnak küldendő hadüzenet dolgában a döntés szombaton megtörténik. Ha Konstantinápoly nem enged, akkor szombaton kiadják Naby hej török követnek az utlevélét. Az ultimátumot Sonnino külügyminister esztendőre adta át Naby bejnek. (Táviróda.)

Konjunktura.

Aki nem tudná, hogy mit tesz ez a szó, ne is tudakolódzék az értelme után. Ebben a szóban van a legtöbb igazságtalanság, amely a földön egyáltalán tapasztalható. Más és más mezőkön, más és más emberretek között nyilatkozik meg a hatása, de mindeneknek f galma ebbe a szóba fut össze.

Millió és millió ember nyomoruságával szemben, százezer embernek soha be nem telő haszna: ez a konjunktura. Millió és millió fiatal, családos, erős ember van a háboruban, költi az életét, a testi épségét, a véréit, a nyugalmát — hogy ennek révén mások, akiknek semmi részük sincsen a harcát veszedelemiből, fájdalmi és nélkülözései felől, a háboru által okozott ár-emelkedéseken meggazdagodjanak: ez a konjunktura.

Az egyiknek az se adatik meg, hogy rendes kenyérkeresetét folytassa, a másik ez alatt huszszoros üzletet csinál: ez a konjunktura. Milliók és milliók alig tudják a megdrágult kenyéret, tűzifát, cukrot és egyéb élelmiszert megfizetni, hogy azok, akiknek a sors buzát, erdőt, malmot, faüzletet, cukorgyárat, konyhaertert adott, kétszer-háromszor és ötször annyit kapjanak, mint más időkben: ez a konjunktura.

Van azután egyéb igazságtalansága a dolognak. Az itthon maradtok között is

vannak, a kik hiába akarnának dolgozni, erejüket megfeszíteni: munka árán se jutnak keresethez. Például az építő-iparosok és a kőműves-munkások, azután egy esemő olyan eikk kereskedői, meg iparosai, a melynek a háboru alatt nincs keresete. Ezek nem tudnak dolgozni e dolgoznának, hogy keressenek: — mások pedig a kereszékben ülve a tegnaptól máig tartó ár-emelkedéseken nagy összegeket vágnak zsebre. Ezt ők úgy nevezik: a konjunkturák okos kihasználása.

A konjunkturáknak különböző fajtája van; annyi, ahány fajta drágulása és nyomorusága van a háborunak. Csak emberkonjunktura nincsen. Nemesak azért, mert a harcatereken az emberélet olcsóbb lett, de idehaza is egyáltalán mellékes az a körülmény, hogy mi lesz azzal az emberrel, aki a nélkülözhetetlen szükségleti cikkeket se tudja a mai drágaságban megfizetni.

Sok igazságtalanság van benne, nem kevés bűn is, — és hiába, a legokosabb, legkeményebb törvényekkel és kormányintézkedésekkel se lehetne a visszasságait megszüntetni, a kárait ellensúlyozni. Mért írunk hát róla? Mint a háboru krónikásai, följegyezzük ezt a szót, a mely gyűlöttebbé válhatunk, mint akármelyik ellenségünknek neve.

Helyettesek városának

lehet ezt a mi városunkat egészen nyugodtan elnevezni. Ha végig megyünk a városházán, azt fogjuk látni, hogy majdnem minden állást helyettes tölt be. A polgármestertől az írnokokon, a díjnokokon keresztül le a hajdukig mindenütt helyettesek ülnek a hivatalokban.

Helyettes polgármesterünk van, a főjegyzőt egy ügyvéd helyettesíti, az első aljegyzőt és a másodaljegyzőt egy személyben egy másik, fiatal ügyvéd helyettesíti, a tiszti főorvosnak, a tiszti orvosnak, a számvévisnek helyettese van, a pénztári ellenőrt a kiadóhivatal vezetője helyettesíti, a kiadóhivatal vezetőjét az anyakönyvvezetői hivatal díjnoka helyettesíti, megelőzőleg a számvéviség egy irodatiszta helyettesítette a pénztári ellenőrt, a kórház belgyógyászati osztályán több, mint egy esztendeje helyettes az osztályos főorvos, a városháza minden második hivatalos szobájában helyettes ül, a díjnokok fele helyettes, a hajduk háromnegyed része helyettes, a hajduk mulatságoknál és mozi-előadások alkalmával kardot kötnek és helyettesítik a hiányzó rendőröket. Szóval csupa helyettes van ebben a városban.

De ezt a sok helyettesítést meg tudjuk érteni, hisz a mai viszonyok mellett nem esoda, ha sok embert kell helyettesel pó-

tolni, hisz olyan sokan hiányoznak a városból.

Enek a sok helyettesítésnek vannak azonban hátrányai is. Különbféle hátrányai. Mert csak egyre akarunk rámutatni, arra, a melyet a keddi közgyűlés produkált a helyettesítés rendszeréből kifolyólag.

A keddi közgyűlés u. i. elhatározta, hogy Kerék Illés tb. tanácsnoknak, a ki négy hónapra át helyettesítette az adóügyi tanácsnokot, 600 néhány kororát utaltat ki azon a címen, hogy ennyi a különbözet az ő fizetése és azon állás javadalmazása közt, melyet helyettesként betöltött.

Kerék Illés tb. tanácsnok a városháza egyik legszorgalmasabb, leglelküismeretesebb hivatalnok. Ha a tanács és a közgyűlés ezt a szorgalmat valami módon jutalmazni óhajta, ez ellen semmi kifogásunk sem lehet. Kifogásoljuk azonban igenis azt a címet, amellyel ezt a jutalmat Kerék Illésnek a közgyűlés megszavazta. Ezen a címen a városháza tisztviselői karának egy nagy része kérhet hasonló különbözeti fizetés kiegyenlítést.

A közgyűlés határozata folytán sorba jöhetnek mindazok, kik magasabb állásu tisztviselőt helyettesítenek és kérhetik — joggal és méltán — fizetési különbözetet. Veszedelemes precedenst teremtett ez

a meggondolatlan határozat mert igazán kíváncsiak vagyunk, mi történik akkor, ha a helyettesítő tisztviselők a határozat alapján, az ugyanazon elbírás alapján kérni fogják a várostól a fizetési különbözeteiket, a közgyűlés ezt megtagadja, ők viszont megapellátják a belügyminiszterhez, hogy fog határozni a belügyminiszter.

Ez a fura eset könnyen bekövetkezhetik. A Kerék Illés helytelen címen megszavazott 600 koronája még sok pénzébe kerülhet a városnak.

HIREK.

Testvérek találkozása a bajai Veres-Kereszt kórházban.

Érdekes és megható jelenet játszódott le a bajai Veres-Kereszt kórház egyik kórtermében.

Borza Ferenc és Borza János már régóta elszakadtak abból a tolnamegyei faluból, amelyben mindketten születtek. Utoljára négy év előtt találkoztak otthon a szülői házban apjuk ravatalánál. A gyászszertartás után ismét elváltak, kimentek az élet viharában. Az egyik ment jobbra, a másik balra, mindeik a kenyér, az élet után. Aztán egyszerre csak ránk szakadt a világháboru nagy fergetege. A Borza testvérek, mint sok más százezer jó magyar, siettek a zászló alá, hogy megvédjék a haza szent határait a ránk törő ellenséggel szemben.

A háboru vihara az egyik testvért az oroszok ellen vonuló győzedelmes csapatok közé sodorta, míg a másik az olasz határra került, hogy részt vegyen abban a hősi, kemény tusában, amely az olasznak egy talpalatnyi előre jutást sem enged. A nagy tusakodásban megsebesült Oroszországban az egyik Borza és Olaszországban a másik. A sebesültek kórházba kerültek.

A véletlen érdekes és különös játék aztán úgy rendezte, hogy a két testvért nemesak egy és ugyan abba a városba, hanem egy és ugyanannak a kórháznak egy közös termébe helyezték el.

A Borza testvérek csak akkor ismerték fel egymást, amikor már az egymás mellett levő ágyban feküdtek. Leírhatatlan az az öröm, amellyel az apa ravatalánál elvált két testvér egymást üdvözölte. Ölelték, csókolták egymást. A megható jelenet a kórteremben levő betegeknek és ápoló személyzetnek is könnyeket csalt a szemébe.

A két Borza testvér most hálát adva Istennek, hogy őket így egymás mellé hozta, boldogan tölti egymás mellett napjaikat, amíg fel nem gyógyulnak és a kötelesség ismét el nem szakítja őket egymástól.

CAPHOCAL

(KAFOKAL.)

Hizlaló, csonterősítő,
KELLEME SZU
Csecsemők, gyermekek, felnőttek, láb-
badozók, vérszegényeknek, hizókurának

ARA 3 KORONA.

Kapható Baján Gyarmati Emil gyógyszerházában.

TÁPSZER

Augusztus hó 22-én d. u. 3 és 5 órakor
és este fél 9 órakor.

Bemutató előadás

A házaló

aktuális dráma, 3 felv.
Főszereplő Schildkrant Rudolf.

Schildkrant Rudolf a legnagyobb német színészek egyike, kinek művészetét a Sylock drámában már volt alkalmunk megcsodálni ezuttal ismét egy rendkívüli érdekes témájú képpel lép a közönség elé. A házaló a címe ennek az új darabnak, melynek szerepében valósággal túlnulja önmagát. A darab sikerét már Schildkrant személye biztosítja, de még biztosabbá teszi a sikert az, hogy a kép Galiciában játszódik le és izgalmas jelekkel a mai szomorú időköt viszi vázsonra, míg végül a magyar-oztrák és német csapatok az oroszok rémuralma alatt álló falut felnem szabaddtják Schildkrant egy hűgát védő paraszt szerepét játssza és ebben utolérhetetlen produkál. A másik slager a neve: Fifi, egy végtelenül bájos 3 felv. vigjáték, melyben Vanda Treumann és Viggo Larsen utolérhetetlen és kedves művészete érvényesül. Az előadások csak vasárnap délután és este lesznek megtartva, hiszük megérdemelt érdeklődés mellett.

Háborus h iradó.

Szíves támogatást kér

Uránia Mozgó Színház
Telefon-szám 84.

— **A király születése napját** Baján is méltóképpen ünnepelték meg. Minden középület és igen sok magánépület zászlócskát tűnt a nemzet nagy ünnepe alkalmából. Az összes elkezesek templomában háladó istentisztelet volt, amelyekben megjelent a város tanácsa, az összes hajóságok, egyesületek és testületek képviselői, valamint mindenütt ott volt a bajai tisztikar is Pongrácz alezredes vezetésével. A belvárosi római kath. plébánia templom szentmiséjét Vojnits Dániel apátplébános celebrálta, a református templomban Széles Áron mondott hazafias szellemű beszédet, az evangélikus templomban Imrek Sámuel lelkész emelkedett hangú szónoklatban emlékezett meg a nagy nap jelentőségéről, az izraelita templomban Rosenfeld Henrik hitoktató, rabbi helyettes mondott magyar-rópti, hazafias szellemű áthatott beszédet, a görögkeleti szerb templomban Grigorjevics Mihutin lelkész tartott istentiszteletet. A helyben állomásozó tisztek ünnepi lakomát rendeztek.

— **Lábizzadás** ellen a legbiztosabban ható szer a **Formatol**. Egy üveg ára egy korona. Kapható Baján egyedül Lovassy Ö. Lén gyógyszerüzében az „Üdvözítőhöz.”

Felolvasó szerkesztő: ERDŐS LAJOS.

Kiadók: ERDŐS LAJOS és FODOR KÁROLY.

Nyomatott a „Corvin”-kőnyomdába gyárosaitól Baján.
Mátrai király-utca 4.

NESTLÉ-FÉLE GYERMEKLISZT

Csecsemők és lábadozók legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után. Mindenkor kapható.

Próbadozot és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermekevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság. Wien, I, Biberstrasse 4e

Azonnal kiadó:

a **Bajai Takarékpénztár** főtéri bérházában
egy emeleti ötszobás saroklakás, egy kisebb lakás, és egy a főtérre néző bolthelyiség is.

Bajai Hengermalom r.-t.

Hivatkozással a 2072/1915. M. E. számú miniszteri rendeletre, a tisztelt fogyasztóközönség szives tudomására hozzuk, hogy az évi

liszt szükséglet fedezésére és gabona beszerzésére
valamint a gabona megőrlésére

vonatkozó megbízást a legelőnyösebb feltételek mellett és a leglelküsemreteresebben és pontosan eszközöljük.

Megjegyezzük még, hogy a hivatkozott miniszteri rendelet csupán **szeptember 15-ig** engedi meg a magánfogyasztók szükségletének fedezését.

Tisztelettel a **Bajai Hengermalom R.-T.**

APOLLO

MOZGÓSZÍNHÁZ

BAJÁN, A KISVÁSÁRTÉREN.
vasárnap
augusztus hó 22-én
d. u. 3, 5 és este 1/2 9 órakor

MŰSOR:

Elveszett paradicsom

szenzációs tragédia 3 felv.

Főszereplők: **Rita Sacchetto és Olaf Fónns** a óán színészvilág legszebb és legnagyobb művészei.

Később az élet zordon fordulatait előbb idillikus, majd megrázó tragikus színben tünteti fel. A rövid élet nagy tapasztalatokban gazdag színváltozatát tárja elénk: az élet gyönyörű paradicsomát, a halál megrázó tragédiáját váltja fel.

Zepelinek Anglia ellen.

Látványos harstéri felvétel.

Vutkisof kapitány.

Vigjáték.

A FLÓRT.

Humoros.

Jön! Sherlock Holmes sorozatban a „Sátán kutyája.”

EGY JO HÁZBOL VALO FIU

TANULÓUL

azonnal felvétetik

UJBÁNYAI ANTAL

lúszterkereskedőnél.

A BENZOLINE A BENZINT teljesen pótolja!

Motortulajdonosok!

Sikerült gyártmányomat annyira tökéletesíteni,
hogy **nem szükséges többé:**

- 1) benzinnel vagy aetherrel való befecskendezés,
- 2) nem szükséges a gyújtófej melegítése,
- 3) nem kell a levegő hozzájárulását megszorítani,

hanem:

BENZOLINE minden rendszerű motorhoz együt-
tetően a motoron való minden változás nélkül, kiválóan
alkalmas.

BENZOLINE használatánál a motor könnyen
indul,

BENZOLINE használatban rendkívül olcsó, átlag-
ban 400 gramm kell óránként egy lóerőre.

Hogy ezt bebizonyítsam, gyáramban a következő
rendszerű motorokat állítottam fel és tartom az érdek-
lők részére állandó üzemben:

1) Climax	2) Lux
3) Langen & Wolf	4) Osers & Bauer
5) Daimler	6) Polke
7) Warchalovsky	8) Benz
9) Pohl	10) Mayer

Oly egyének, kik magukat hatósági bizonyítvány-
nyal mint komoly érdeklődőket igazolni tudják, még
pedig községenként 3 személynek Bécsbe való utazás
költségeit megtérítem.

A benzoline ára egész waggonvételnél 110. — korona.

" " fél " " 115. — "

kisebb vételnél " " 125. — "

helyt bécsi gyáramból vashordókban szállítva, készpén-
fizetés ellenében. — Utánvételes rendeléseket nem esz-
közlök.

M. ELFER

WIEN I.

Krugerstrasse 3.